

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af tredje Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1906 til 31. Marts 1907.

Neergaard: Jeg har kun begæret Ordet for at anbefale Forslaget under Nr. 72, stillet af et Mindretal, om de private Jernbaners Bidrag til Vederlag for Kommissariatsforretninger ved Baner under Anlæg. Vi have foreslaaet Summen forhøjet med 10,200 Kr., hvilket er Udtryk for at befri Privatbanerne for Udgifter til Kommissariaterne i Anledning af Anlæg af Baner. Dette Forslag er stillet i Tilslutning til det Forslag, der fremkom fra det ærede Medlem for Assens (Berntsen) ved Behandlingen af Kommissariatsloven, og som fandt en betydelig Tilslutning i Tinget, om end ikke et Flertal. Det blev under Forhandlingerne af Flertallets Ordfører udtalt, at han, og han mente flere med ham, ikke vilde have noget imod at søge denne Sag ordnet paa Finansloven, hvis der ytrede sig Stemning derfor. Det er i Henhold til denne Henvisning, dette Forslag er stillet. Jeg mener ikke, at Flertallets Ordfører forpligtede sig til at gaa med til et saadant Forslag, naar det blev stillet, men vi have dog ved hans Udtalelser haft en naturlig Anledning til at søge at følge denne Vej.

Jeg skal ikke komme vidtløftigt ind paa Sagen; det ærede Medlem for Assens, som har rejst den, vil sikkert ogsaa udtale sig om den, og jeg kan i det hele henholde mig til de Bemærkninger, der faldt fra hans Side under Behandlingen af Kommissariatsloven. Som bekendt have vi i 1898—99 ved Finansloven afskaffet Privatbanernes Bidrag til Kommissariaterne for deres Tilsyn med Banernes ordinære Drift, og naar vi nu ligeledes ved Forslag paa Finansloven søge at afskaffe deres Bidrag til Kommissariatsforretningerne ved Anlæg af Baner, er det kun et Skridt videre i samme Retning og ud fra samme Tankegang. Det er aldeles øjensynligt, at naar der anlægges en Privatbane, som har Tilslutning til en Statsbane, er det et betydeligt Offer, der bringes af den paagældende Egn's Befolkning for at faa Banen i Gang. Ganske vist bidrager Staten ogsaa sit dertil, men det er altid betydelige Ofre i Forhold til deres Evne, Egnens Beboere maa bringe. Naturligvis bringe de ikke disse Ofre for Statsbanernes Skyld, men for deres egen Skyld, men ved at bringe disse Ofre hidføre de en betydelig

forøget Indtægt for Statsbanerne, og derfor er det ikke rigtigt, at de blive beskattede til Staten paa alle Ledder og Kanter i Anledning af en saadan Banes Anlæg. Der skal som bekendt betales ret betydeligt for Tilslutning til vedkommende Statsbanestation, og der skal tillige betales Vederlag til Kommissariaterne for Kommissariatsforretningerne. Det er disse Vederlag, vi finde det rimeligt og naturligt at befri Privatbanerne for, da i Virkeligheden en saadan Privatbanes Anlæg er noget, der er til Gunst for Statsbanerne og derved til Gunst for Staten. Med denne Grundelse skal jeg altsaa anbefale Forslaget, der falder i fuldstændig god Traad med den Vej, der tidligere er fulgt fra vor Side paa Finansloven for 1898—99.

Jensen-Knudstrup: Jeg tør vist godt gaa ud fra, at de øvrige midtjydske Rigsdagsmænd ere enige med mig i de Bemærkninger, jeg kommer til at fremsætte i Anledning af den foreslaaede Sporudvidelse ved Kjølens Billetsalgssted. Det er en Sag, der staar i Forbindelse med den ny Organisation i Hedeegnene for at skaffe Mergel til de uopdyrkede Arealer af den vidtstrakte Alhede og til Dels paa Karup Flade. Man har købt et overmaade rigeligt og godt Mergelleje ved Kjølens paa rimelige Vilkaar, men anmoder Staten om at skaffe de nødvendige Sporanlæg, og det har Trafikministeren været villig til at imødekomme ved under Nr. 212 at foreslaa en Bevilling paa 17,000 Kr.

Det er i Virkeligheden en meget betydningsfuld Opgave, man her er i Færd med at løse. Der ligger flere Kvadratmile Jord tjenlig til Opdyrkning, uden at det hidtil har været muligt at skaffe den absolut nødvendige Mergel, man har langt til Mergel og smaa Kræfter til at befordre den med. For en Snæs Aar siden saa man de smaa Hedebefordringer, smaa Stude med smaa Vogne, slæbe Mergelen milevidt ad vanskelige Veje. Der er ganske vist opnaaet et meget betydeligt Fremskridt, og Egnen er i den sidste Menneskealder væsentlig forandret og er allerede for mange Aar siden gledet ind i den almindelige kulturelle fremadskridende Bevægelse, der foregaar i de midtjydske Egne. Men Hovedopgaven: at forvandle disse vidtstrakte Hedeegne til frugtbar Jord, for saa vidt de naturlige Betingelser ere til Stede, er endnu uløst.

Nu er det, man har slaaet sig sammen og har dannet et Andelselskab omfattende i alt 11 Sogne, samlede under en